

Sekvenční léčba pokročilého melanomu - kazuistika

doc. MUDr. Radek Lakomý, Ph.D.

MOÚ Brno

Systémová léčba pokročilého maligního melanomu

Dva základní pilíře

- Imunoterapie s checkpoint inhibitory (anti-CTLA-4, anti-PD-1) – přesvědčivá data stran dlouhodobého přežití -> revoluce v léčbě zhoubných nádorů
- Cílená léčba s BRAF a MEK inhibitory – vysoká četnost léčebných odpovědí a rychlý nástup účinku

Hledání optimální kombinace a sekvence s cílem zvýšit účinnost bez navýšení toxicity

Intenzivní výzkum v oblasti nových léků – klinické studie

Kazuistika

- Muž, rok narození 1973
- RA: onkologicky nevýznamná
- OA: hypertenze, hyperlipidemie, vertebrogenní algický syndrom, stp. operaci menisku levého kolene
- FA: Lipertance tbl. 20/10/5mg 1-0-0
- Alergie: neudává
- Abusus: kouří 15-20 cig/den cca 32 let, alkohol příležitostně,
- PSA: dělník, žije s manželkou a 2 dětmi

Onkologická diagnóza

• PET/CT 22.9.2021

- Melanomová komise 9/2021 – odeslán po excisi melanomu zad lumbálně vlevo (extramurálně), histologicky: nodulární maligní melanom, Clark V, Breslow 8,2 mm, 6 mit/mm², satelit 2 mm od linie, okraj 2 mm, spodina 0,5 mm
- PET/CT vyš. včetně mozku dne 22.9.2021 - paket patol. LU v levé axile a pod levým pectorálním svalem, susp. patol. ložisko ve slezině (mediokaudálně od hilu) a drobné sklerotické ložisko pravé lopatky, jinde bez metastáz => vzdálená diseminace nejistá, indikována reexcise jizvy + disekce uzlin levé axily
- Histologie: jizva bez rezidua melanomu, LU levé axily: 15x metastáza melanomu bez extrakapsulární propagace, 15/27, přítomna mutace BRAF V600
- Dg: Maligní melanom zad, regio lumbalis l.sin., pT4b pN3c (15/27 + satelit) MX (susp. slezina a skelet - drobné sklerotické ložisko pravé lopatky), st. IV?, mutace BRAF V600 pozit., dg. 9/2021

Klinický stav, laboratoř a staging po operaci v 11/2021

- KI 100%, jen citlivost jizvy levé axily po operaci
- Laboratorní vyšetření poč. 11/2021: KO+diff. v normě, CRP v normě, LDH v normě, lehká elevace jaterních testů (AST 0,92 μ kat/l, ALT 1,41 μ kat/l, GGT 2,01 μ kat/l), S100b v normě, jinak norma
- Pooperační CT vyšetření hrudníku, břicha a pánve dne 31.10.2021: tři metastatická ložiska ve slezině velikosti 10-20mm (jednoznačná progrese ve srovnání s předoperačním PET/CT vyšetřením), ložisko pravé lopatky bez progrese – stadium IV, M1c

Jaký postup byste nyní doporučili, stádium IV (M1c)?

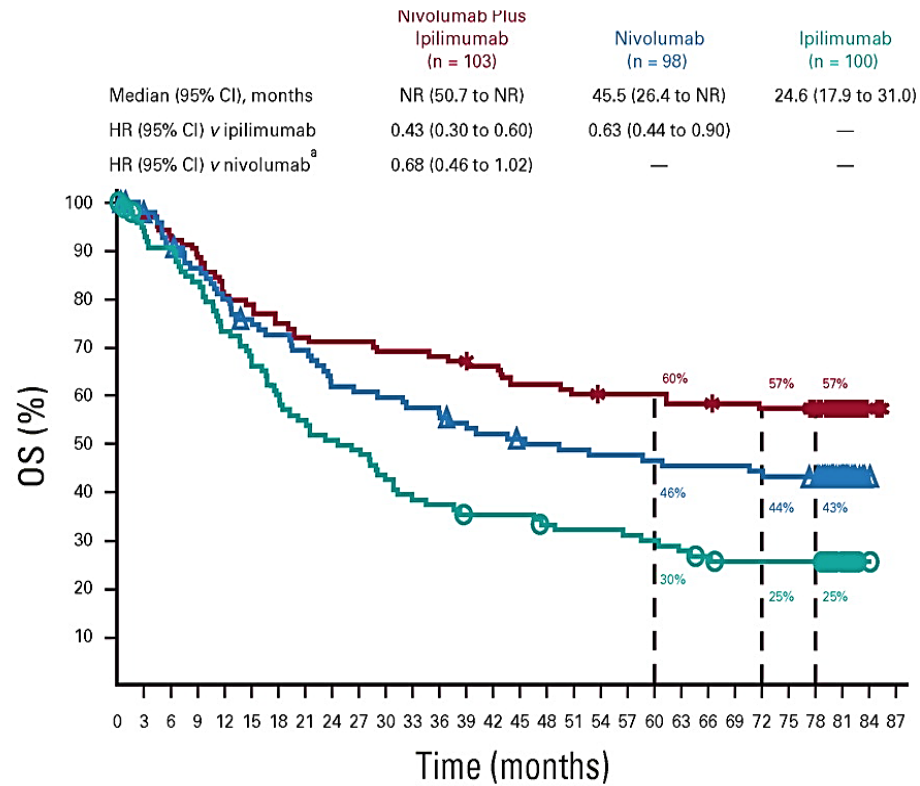
- 1. imunoterapie – monoterapie s anti-PD-1 protilátkou (nivolumab nebo pembrolizumab)
- 2. imunoterapie – kombinace nivolumab + ipilimumab
- 3. cílená léčba – kombinace BRAF a MEK inhibitoru (dabrafenib + trametinib, encorafenib + binimetinib, vemurafenib + cobimetinib)
- 4. splenektomie +/- RT možné kostní metastázy + systémová léčba

Komentář

- Vzhledem k mladému věku, výbornému klinickému stavu, asymptomatickému onemocnění, přítomnému progredujícímu viscerálnímu postižení, možné kostní metastáze a předpokladu další diseminace je vhodné zvažovat up-front systémovou léčbu.
- V současnosti je v těchto případech více preferována imunoterapie nad cílenou léčbou, ale optimální sekvence je stále předmětem diskusí.
- Pokud má pacient přítomnou mutaci onkogenu BRAF V600, má z pohledu dlouhodobé kontroly onemocnění nejlepší výsledky kombinace nivolumab + ipilimumab, ale za cenu významné toxicity.

CheckMate 067: 6,5letá data dle mutace BRAF

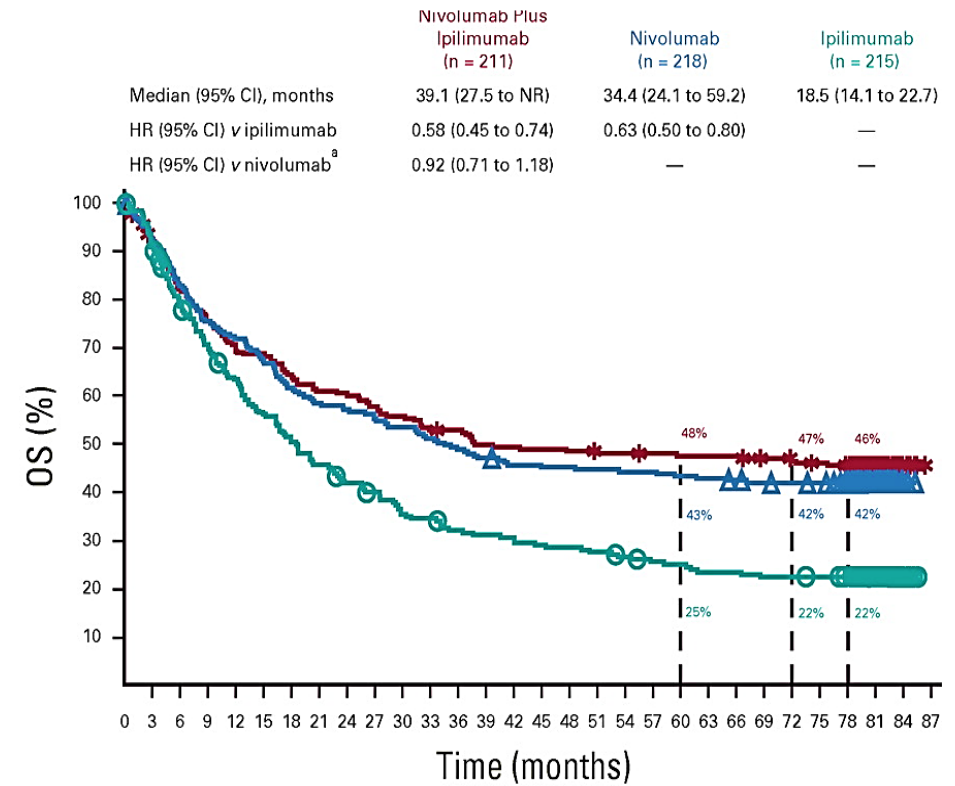
BRAF mutovaný melanom

No. at risk:

Nivolumab plus ipilimumab	103	99	96	91	83	80	77	74	73	73	71	71	70	69	67	63	63	61	60	60	60	58	58	57	56	56	51	29	3	0
Nivolumab	98	93	86	81	75	69	67	64	57	56	55	53	52	48	47	45	44	43	42	42	41	40	40	40	39	38	37	17	1	0
Ipilimumab	100	91	88	81	71	64	58	53	49	47	41	37	36	33	33	33	30	29	29	28	27	25	23	21	21	21	21	11	1	0

BRAF nemutovaný melanom

No. at risk:

Nivolumab plus ipilimumab	211	193	169	157	144	142	133	127	126	120	116	110	109	103	102	101	100	98	98	97	96	96	95	93	91	89	87	37	7	0
Nivolumab	218	199	180	164	156	145	134	127	124	119	116	111	106	102	98	97	97	96	95	95	93	92	90	88	87	86	80	42	2	0
Ipilimumab	215	194	165	146	132	117	105	95	86	81	72	70	64	62	61	58	57	55	52	49	48	45	45	43	43	42	40	21	6	0

I. linie systémové léčby

- Kombinace nivolumab 1 mg/kg + ipilimumab 3 mg/kg , start 1. cyklu dne 9.11.2021, NUL pruritus G1, 2. cyklus dne 30.11.2021, 3. cyklus dne 21.12.2021
- Akutní příjem dne 25.12.2021 pro GIT toxicitu: irAE- průjem G3. Kultivace stolice + klostridiový toxin a antigen negativní, sigmoideoskopie se zanícenou sliznicí, bez ulcerací, v úvodu kortikoterapie - Solumedrol 125 mg i.v. (1 mg/kg/den), pak převeden na Prednison tbl. 20 mg 3-2-0, přechodně parenterální výživa
- Stav pacienta se postupně upravuje, postupně vysazován prednison, rozvíjí se hypothyreóza, nasazen Euthyrox tbl. 50 ug 1-0-0.

Přešetření dne 15.2.2022 (celotělové PET/CT)

- Bez patologické lymfadenopatie v levé axile, regrese patol. ložisek ve slezině (v parenchymu jen naznačená drobná cca tři hypodenzní ložiska do 5mm - regrese nálezu), drobné ložisko pravé lopatky v kompletní regresi
- Laboratoř: v normě, včetně CRP, LDH, S100b
- Klinicky bez potíží, KI 100%

- Snímek PET/CT z 15.2.2022

Další průběh onemocnění – relaps v mozku v 5/2022

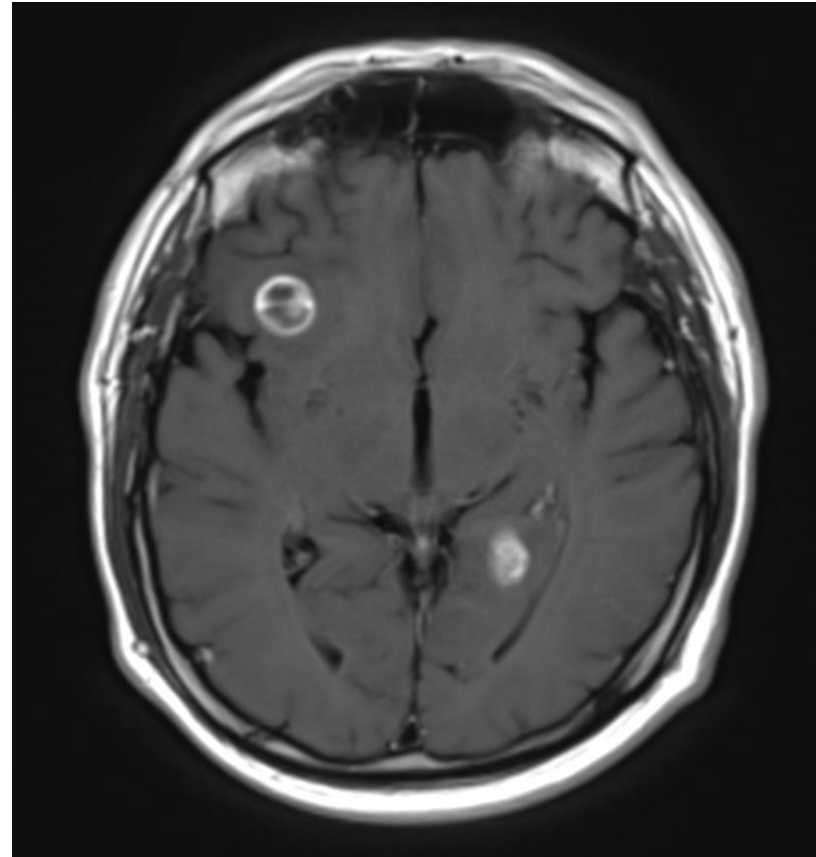
- PET/CT: Intrakraniálně nově minimálně 2 MTS ložiska - frontálně vpravo prstenčitá léze cca 17 mm v průměru. Další zřetelná MTS léze je frontálně vlevo pod kalvou nad úrovní postranních komor - má cca 9 mm v průměru. V okolí obou MTS je malý kolaterální edém. Vymizení aktivity ložisek ve slezině.
- MR mozku: supratentorialně patrné zčásti prokrvácené MTS ložisko F vpravo 19mm s perifokálním edémem, další pak O vlevo 14mm s edémem v okolí. Dále drobný fokus sycení korově F vlevo 3mm. Oboustranně jsou patrné supratentorialně vícečetná asignální ložiska do 5mm, v.s. prokrvácená MTS ložiska.
- Klinicky KI 100%, asymptomatické MTS mozku, bez neurol. deficitu

Další průběh onemocnění – relaps v mozku v 5/2022

- PET/CT 6.5.2022

- MR mozku 26.5.2022

Jaký by byl Váš další postup?

- 1. ozáření celé mozkovny a symptomatická léčba
- 2. stereotaktická radioterapie/radiochirurgie a systémová léčba
- 3. samotná systémová léčba
- 4. samotná stereotaktická radioterapie/radiochirurgie

Komentář

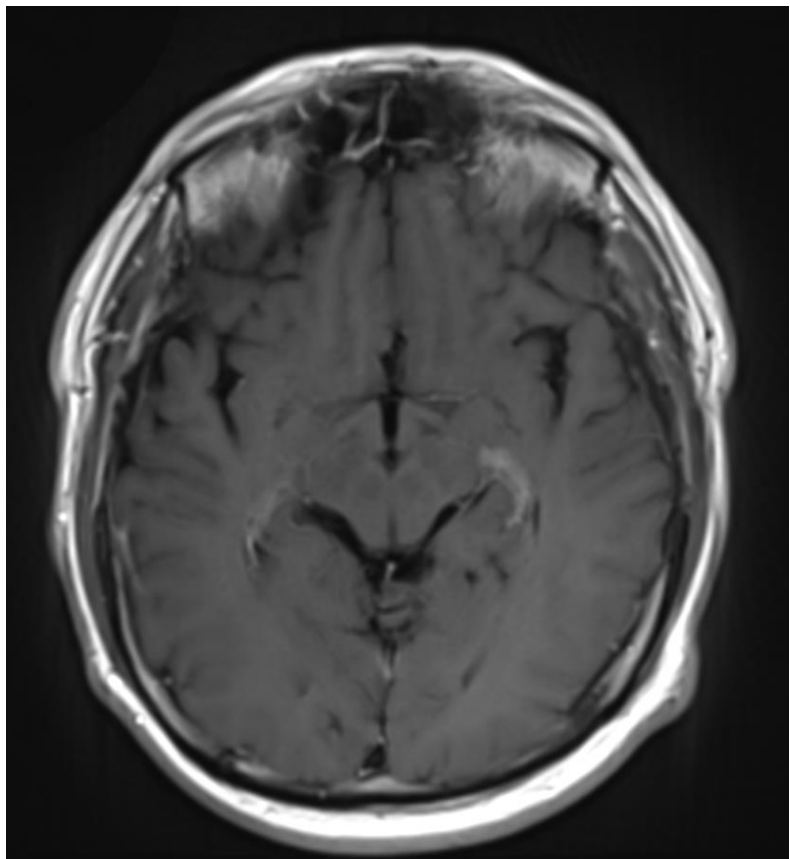
- Vzhledem k velikosti, počtu a lokalizaci mozkových metastáz je nejlepší lokální metodou v daném případě stereotaktická radioterapie.
- Pro vysoce pravděpodobné další drobné MTS v mozku (i mimo mozek) je vhodná také systémová léčba.
- Nejlepší výsledky pro léčbu mozkových metastáz melanomu má kombinace nivolumab + ipilimumab. Pacient ale tuto léčbu měl, byla efektivní mimo CNS, ale v CNS došlo k relapsu onemocnění za 5 měsíců po poslední dávce. Navíc se vyvinula toxicita – průjem G3 s nutností předčasného ukončení a podávání vysokých dávek kortikoidů.
- Proto je vhodné zvážit systémovou léčbu s jiným mechanismem účinku (BRAF + MEK inhibitory).

Léčba pacienta

- V 6/2022 proběhla stereotaktická radioterapie na oblast mozkových lézí - F vpravo, O vlevo, F vlevo. Byla aplikována dávka 3x9 Gy technikou IMRT na lineárním urychlovači o energii 6 MV. Léčbu pacient zvládl bez obtíží.
- Podána žádost na kombinaci BRAF a MEK inhibitoru (dabrafenib + trametinib) – schváleno.
- Start II. linie systémové léčby dabrafenib + trametinib dne 28.6.2022 (léčen dosud)
  - dosaženo kontroly onemocnění v CNS – kompletní regrese metastáz, pacient je asymptomatický stran mozkového postižení, extrakraniálně také trvá kompletní remise onemocnění, výborná kvalita života.

Efekt II. linie léčby dabrafenib + trametinib, start dne 28.6.2022, léčba dosud

- MR mozku 13.2.2024

- PET/CT vyš. 20.3.2024

Závěr

- Moderní léčba maligního melanomu významně zlepšila prognózu pacientů s pokročilým onemocněním.
- Léčba mozkových metastáz je často problematická a vyžaduje multidisciplinární přístup.
- Ze systémové léčby má nejlepší data z pohledu dlouhodobé kontroly onemocnění kombinovaná imunoterapie (režim nivolumab + ipilimumab).
- Náš pacient je důkazem toho, že i cílená léčba s BRAF a MEK inhibitory může být vysoce efektivní a může zajistit dlouhodobou kontrolu onemocnění s dobrou kvalitou života.